

Manha Tuomas

3. usk 1995

Wanha Tuomas

Julkaisija:

Osoite:

Väliaikainen toimituskunta:

Kannen suunnittelu ja tekstitoimitus:

Painotyö:

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry

Tienhaara, 72330 Tiitilänkylä

Hannu Korhonen Orimattilasta, Ritva Tikkanen

Siilinjärveltä ja Ulla Korhonen Kurkimäestä

Hannu Korhonen

Orimattilan offset-paino, Orimattila

Sukumme jäsenille

Sukuseuramme toiminnan merkittävin tavoite alkaneena vuotena on tulevan kesän sukukokouksen järjestäminen. Kokouspaikkana on Konneveden koulukeskus, josta lähemmin toisaalla lehdesämme. Sukuneuvoston kokous tammikuun 8. päivänä, johon myös järjestelytoimikunnan puheenjohtaja osallistui, totesi sen työn olevan hyvässä vauhdissa. Sukukokous ja -juhla ovat kaikkien sukumme kuuluvien ja heidän perheenjäsentensä kohtauspaikka, johon odotamme runsasta osallistumista.

Jokaisen seuran ja yhdistyksen toiminta on niin tuloksellista, kun sen jäsenet haluavat sille aikaansa ja voimiaan antaa. Niin myös meidänkin sukuseuramme. Meitä on monilukuinen jäsenmäärä, josta tiedän löytyvän taitoa ja asiantuntemusta monelle taholle. Antakaa niitä seuramme käyttöön osallistumalla sen työhön. Sukuneuvosto odottaa yhteydenottojanne ja uusia ideoita työtämme vauhdittamaan. Sukuseuramme eri työmuotojen kehittäminen on haaste meille jokaiselle.

Muistajat menevät ja aika himmentää muistivat. Suvun perinteen tallentaminen onnistuu vain kaikkien yhteistyöllä. Vanhan Rautalammin Korhosten sukuarkisto odottaa jatkuvasti kokoelmiinsa kirjallisia tuotoksia, suvun elämään ja elinympäristöön liittyvää aineistoa, ääninauhoja ja valokuvia — arvokasta dokumenttiaineistoa ja materiaalia tutkijoiden käyttöön.

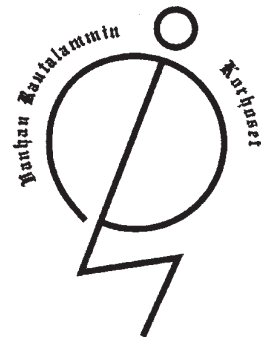
Sukututkimus on työssämme aina ajankohtainen asia. Lehtemme edellisen vuoden numerossa sukuneuvosto lupasi palkita stipendillä parhaimman, vuoden loppuun mennessä lähetetyn lähisukua koskevan selvityksen. Kilpaan osallistui muutamia sukututkimuksia, jotka kaikki täydensivät osaltaan lähettäjänsä sukuhaarasta jo olevia tietoja. Sukuneuvosto päätti myöntää vuoden stipendin Eino Korhoselle Konneveden Mäkäränien sukuhaaran tutkimisesta.

Myöskin jo kulumassa olevan vuoden ahkerin sukututkija palkitaan. Lyhyempikin lähisukua koskeva tieto on arvokas, koska se useinkin täyttää siinä olevia tietoaukkoja. Sukuselvitykset on lähetettävä vuoden loppuun mennessä sukuseuralle, jonka osoite on julkaistu toisaalla lehdesämme.

Maassamme eletään suurten valintojen aikaa. Enemmän kuin koskaan ennen pohditaan, millainen kuva meillä on kotimaastamme, sen menneisyydestä, sukupolvien työn ja ratkaisujen merkityksestä. Sen selvittämisessä työskentelevät monet yhteisöt ja yksityiset. Paikallishistoriakin on alkanut kiinnostaa. Suomi-kuvan selkiyttämiseen liittyvät myös sukututkimuksen ja sukuseurojen työn tavoitteet.

Turussa järjestetään tänäkin vuotena sukututkimusmessut 19.—21. toukokuuta. Osallistummeko me Vanhan Rautalammin Korhoset joukolla messuihin? Ottakaa yhteyttä allekirjoittaneeseen ja kertokaa mielipiteenne asiasta.

*Hannes Korhonen
sukuneuvoston puheenjohtaja*

Konneveden kunnan tervehdys

Vanhan Rautalammin Korhosten suku kokoontuu Konnevedelle heinäkuun ensimmäisenä viikonvaihteena. Kokouspitäjänä toimivan Konneveden kunnan alueelle ensimmäiset tiedot Korhosista kohdistuvat 1600-luvun lopulle Istunmäen kylään, josta seuraavan sukupolven tie on edennyt Mäkäräniemeen nykysinkin Korhosten asuttamalle tilalle.

Konneveden kunta kuului varsin pitkään vanhaan emäpitäjäänsä Rautalamppiin, sillä toiminta omana kuntana alkoi vasta vuonna 1922. Myöhemmin Rautalammin ja Konneveden kuntien rajan muuttuminen lääninrajaksi on korostanut eroa emäpitäjästä.

Tänä päivänä Konnevesi on vajaan 3500 asukkaan vireä maaseutukunta. Seudullisesti kunta kuuluu Ääneseutuun yhdessä Äänekosken, Suolahden ja Sumiaisten kanssa. Ääneseudun ohella Konnevesi on tehnyt yhteistyötä myös muiden naapurikuntien, erityisesti Laukaan, Hankasalmen ja Rautalammin kanssa.

Konneveden maisemaa hallitsevat metsät ja vedet ja niinpä metsien ja vesien pitäjästä onkin tullut kunnan tavaramerkki. Luonnonympäristö koetaan kunnassa tärkeäksi vahvuudeksi ja sillä on suuri merkitys kunnan kaikinpuolisessa kehittämisessä. Painopistealueiksi on otettu maaseutuelinkeinojen, mekaanisen puunjalostuksen sekä luonto- ja erämatkailun kehittäminen.

Kolmannes kunnan väestöstä saa yhä toimeentulonsa maa- ja metsätaloudesta. Teollisuuden osuus kunnan elinkeinorakenteesta on noin viidenes ja palveluelinkeinojen osuus on noussut jo yli 40 prosenttiin. Viimeisin läpimurtoalue kunnan elinkeinoelämässä oli elektroniikkateollisuuden työpaikkojen saaminen kuntaan kuluvan vuoden alkupuolella.

Kunnan 680 km²:n kokonaispinta-alasta on vesistöjä 166 km² ja rantaviivaa yli 600 km. Merkittävimmät vesistöt ovat Keitele- ja Konnevesi-järvet sekä kansallisvetemme, Rautalammin reitin seitsemän koskea käsittävä upea koskiosuus. Keitele-Päijänne-kanavan valmistuminen ja paikallinen satamarakentaminen ovat tuoneet veneilyyn ja vesimatkailuun uusia ulottuvuuksia myös Konnevedellä.

Konnevedestä on luonnonympäristönsä ansioista tullut houkutteleva asunpaikka. Kunnan vetovoimaisuutta täydennetään hyvillä kunnallisilla peruspalveluilla. Kunta on jo pitkään pyrkinyt järjestämään kaikille halukkaille asunnon ja kunnallisen päivähoitopaikan. Nuorille on tarjolla hyvät koulutuspalvelut esimerkkinä oma ympäristöpainotteinen lukiomme. Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon yhteistyönä pyritään korkeaan hoitotasoon sekä vanhustenhoidossa että terveydenhuollossa. Mainittakoon, että kuntaan on perustettu oma terveyskeskus vuoden 1995 alusta lukien.

Konnevedellä ei vain tehdä työtä ja asuta, vaan kuntaan on syntynyt myös vireää harrastustoimintaa. Erityisesti urheilun ja kulttuurin alueilla on nähtävissä kunnan asukkaiden monipuoliset harrastusmieltymykset. Kesällä Konnevedellä viettävät vapaa-aikaansa sadat kesäasukkaat ja -vieraat, jotka kohtaavat toisensa ja kunnan asukkaat perinteisillä Konnevesi-päivillä heinäkuun toisena viikonloppuna.

Vilkaaseen Konneveden kesään sopii mainiosti juurilleen kokoontuvan suvun oma kesätahtuma. Minulla on kunnia saada toivottaa vahan Rautalammin Korhosten suvun edustajat lämpimästi tervetulleiksi Konnevedelle. Toivon Teidän viihtyvän kunnassamme ja erityisesti haluan toivottaa Teille antoisia sukukokouksen päiviä!

*Kari Levänen
kunnanjohtaja*

Vanhan Rautalammin Korhosten sukukokous Konnevedellä 1.—2.7.1995

Lauantaina 1.7. kello 19 alkaen on **tutustumisilta** Koivuranta oy:n rannassa. Majoitus järjestetään tarpeen mukaan maatilamajoituksena.

Sunnuntaina 2.7. kello 10.00 kokoonnumme Konneveden **kirkkoon**. Jumalanpalveluksen jälkeen on kunniakäynti ja **seppeleenlasku** sankaripatsaalle.

Hautausmaalta siirrymme Lapunmäen koulukeskukseen ala-asteelle **ruokailemaan**.

Sukujuhla ja sukukokous alkaa yläasteen juhlasalissa kello 13.

Kokouksen jälkeen juomme vielä **läksiäiskahvit** ala-asteen ruokalassa.

Järjestelytoimikunta pyytää **ennakkoilmoitusta** osallistujilta 4.6.1995 mennessä. Ilmoituksia ottavat vastaan

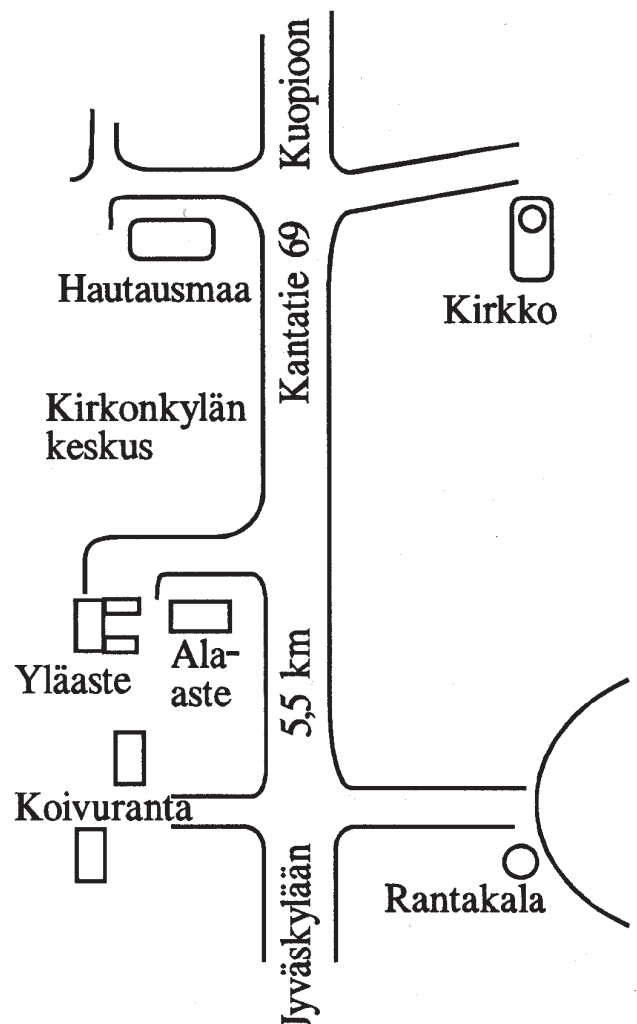
Kaisa Siikki 941-847172 ja
Aili Manninen 945-552589.

Ilmoittautuessa pyydetään seuraavat tiedot:

rantakalailtaan osallistuu	___	henkeä
maatilamajoitusta tarvitaan	___	hengelle
sunnuntailounaalle á 60 mk	___	aikuista
á 30 mk	___	nuorta
läksiäiskahvit á 15 mk	___	henkeä.

Erityisruokavaliosta pyydetään mainitsemaan erikseen. Muista yksityiskohdista voi kysellä ilmoittautuessa.

Järjestelytoimikunta toivottaa vanhan Rautalammin Korhoset tervetulleiksi Konnevedelle.

Silon Korhosisia Viitasaarella

Anna-Reetta Korhonen

Kukapa tietää, mikä viesti, oivallus, rohkeus sysäsi Rautalammilta Juho (Juhana) Korhosen muuttamaan toisen kuvernöörin läänin Viitasaarelle lähes 150 vuotta sitten. Mukana seurasi vaimo Maria Vesannon Vanhalasta.

Ostivat Suovanlahdelta kookkaan talon, joka on ollut aikoinaan kappalaisen virkatalo. Siihen on kuulunut puolen kymmentä torppaa.

Tämänhetkinen tieto ei kerro, millainen, miten rakennettu Silo oli silloin. Kolmas sukupolvi vielä muistaa lähistöllä olleen jyvän savutuvan ja rannalla "papin aitan", jonka sisäseinät oli täyteen maalattu nimikirjoituksia ja puumerkkejä. Olisipa säilynyt!

Juhana on pannut toimeksi. Asuinrakennus tehty uusi ja sen ajan hyvällä taidolla tyylikäs. Myöhemmin poikien kanssa "vieraspytinki" samaan tyyliin. Kivinavetta noin 80 lehmälle, lampola, 12 hevosen talli ja lisää aittoja.

Peltoja raivattu paljon lisää metsään kantoja ja suopunntaa polttamalla. Kuokat ja lapiot ovat olleet ahkerassa käytössä. Tuhkalannoitus on kasvattanut viljaa — ruista runsaasti. Aumoista ajettua ruista puitu riihessä kevättalvelle asti.

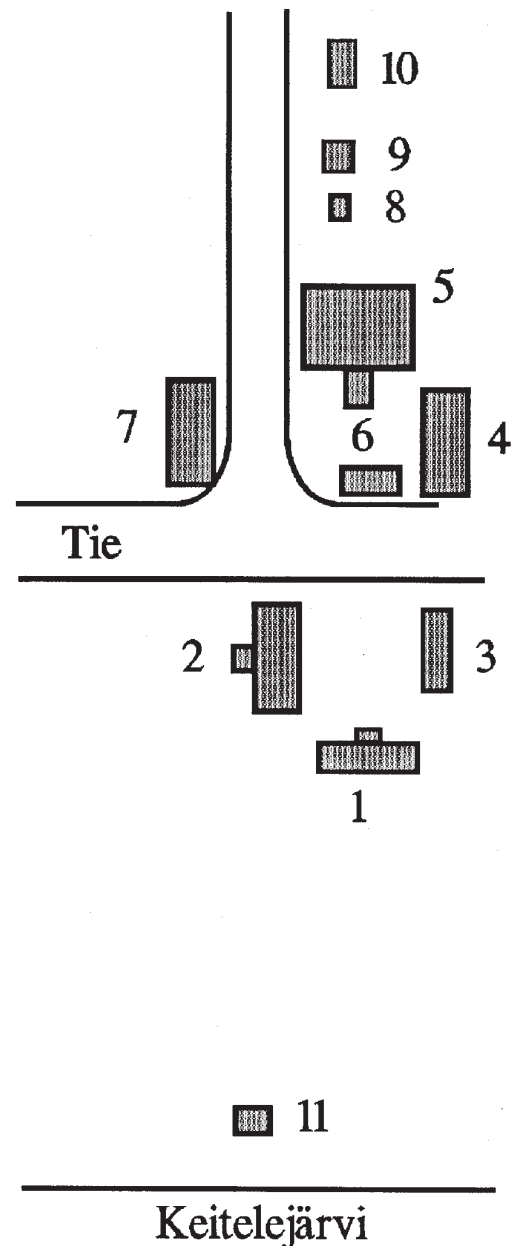
Juhana on ollut 120 peltohehtaarin isäntä. Ja saanut Suomen Maatalousseuralta mitalin, jossa lukee "Työ ja taito" ja toisella puolella on tsaari Nikolai II:n kuva.

Poika Aapeli on jatkanut isänsä perinnettä. Karjanhoitokoulu ollut kaksi vuotta Silossa. Taloa asuttu voimalla ja väellä.

Vuosien kuluttua pojat Eemil ja Uno ovat viettäneet kesällä 1910-luvulla kaksoishäät. Ne ovat tietysti olleet merkkitapahtuma paikkakunnalla. Laiva tuonut hääväkeä omaan rantalaituriin. Kaksi päivää on hääjuhla vietetty, kun on ollut kauempaa häävieraita.

Ja niin elämä jatkuu uusissa kuvioissa. Perheet jakaantuvat, kasvavat. Eemil ja Uno jakaneet talon, mutta vielä maan metsätalous on ollut perheiden elinkeino.

Tulevaisuus on jälleen avoin — mitä se tuo tullessaan. Elättääkö pelto enää kyntäjänsä. Ovatko vaivoin raivatut viljelykset jälleen metsänkasvulla. Tulevat sukupolvet sen näkevät ja tekevät.

Kuva: Silon rakennusten sijainti pihapiirissä: 1 ja 2 päärakennus, 3 aitta, 4 talli, 5 navetta, 6 kanala, 7 vaja, 8 paja, 9 viljamakasiini, 10 riihi ja 11 sauna.

Muisteloita Kärkkäälästä

Kaisa Siikki

Kärkkäälän Uuden-Kartanon (Ylä-Korholan) isäntänä oli 1900-luvun alkupuolella Matti. Hän oli naimaton ja luovutti myöhemmin isännyyden veljelleen Urholle. Sisarussarjaan kuuluivat myös Olga, Eero, Ville, Anna, Jussi, Iida ja Kerttu. Olga meni vaimoksi kauppias Juho Kautolle, jonka kauppa oli vain 30 metrin päässä Korholan talosta. Jussi oli monet vuodet Amerikassa. Ville perusti Korhosen Linjat oy:n. Tässä muistelevat Eeron tyttäret Ida-Katri ja Liisa, jotka nyt ovat itsekin ikäihmisiä.

* * * * *

Korholan talossa ja Kautossa oli ollut aikoinaan samanlaisia tuoleja. Korholan mummo (Aukustiina o.s. Pynnönen) kävi tyttärensä Olgan luona Kautossa ja tapasi sanoa: "Tuo on meidän tuoli". Kuuliainen vävy Juho Kautto vei aina tuolin Korholaan. Kun ilta tuli, Korholan Matti-isäntä toi tuolin takaisin tokaisten: "Siinä teidän tuolinne". Tätä jatkui pitkään, sillä ikä teki tepposiaan Korholan mummon muistille.

* * * * *

Edellä mainitulta isäntä-Matilta oli sairauden takia leikattu vasen korva pois. Kesäpäivänä, kun Ida-Katri oli menossa Kauton kauppaan asioille, Matti ja hänen veljensä Amerikan-Jussi olivat kotinsa pihassa rupattelemassa. Ida-Katri käväisi siinä setiensä puheilla. Matti tapasi arastella korvan puuttumista sanoen: "Minulla ei ole enää toista korvaa", johon Ida-Katri lohdutteli: "Johan tuota oli korvallista aikaa, kun olette noin vanhaksi elänyt".

* * * * *

Liisa, Männikön Hilma — hänkin Korhosia — ja Korholan palvelija Ida olivat kuumana elokuun päivänä Korholan ruispellolla vuonna 1934. Kuumuus sai tytöt hyvin vähiin pukineisiin. Isäntä-Matti tuli aina tekemään kuhilaat ja kuinka olla-kaan, hän tulikin yllättäin aikaisin. Tytöille tuli kiire, Matti kun oli vielä vanhapoika.

* * * * *

Liisa oli mukana myös Korholan heinäpellolla, missä naapurin, Männikön, Toivokin (Korhonen) oli työssä. Koska Toivo oli tuolloin vielä poikanen iältään, hän joutui alituisen hännäämisen kohteeksi. Seurauksena oli suuttuminen ja aina sama tokaisu: "Jouvatte täältä pois. Teillä ei ole mitään virkaa."

* * * * *

Liisa oli edellä mainitun Korholan mummon Aukustiinan 80-vuotisjuhlien laittajana. Pienet pojat söivät juhlapöydässä. Peltolan Vilho (Närhi, jonka äiti oli alussa mainittuun sisarusparveen kuulunut Iida) kysyi Mehdon Tapanilta tämän nimeä. Tapani vastasi olevansa Tapani Mehto. Vilho kysyi: "Lennätkö sinä, kun olet mehto?" Tapanin äiti Kerttu (Korholan tyttäriä hänkin) kuuli ja käski Tapanin kysyä Vilholta: No, lennätkös sinä, kun olet närhi?"

* * * * *

Eräs elämäntarina.

Amalia Korhotar 1847—1890

*Vanha Mikko Mikonpoika
astut tuvan taitse
kumartuneena pihan yli
heinäkuiseen yöhön.
Pysähtelet, kuljet pellon viertä rantaan,
etsit kadonnutta.*

*Näet kuutamossa
veneenkokan, kaaririvin,
ruutuhuivin, hartioiden kaaren
veteen kuvastuvat naisen kasvot.*

*Amalia, veljentyttäresi
itkee pikku Agataa,
joka aamun valoa ei nähnyt,
jonka silmiä ei äiti nähnyt.
Koko talon murheet Amalia itkee.
Hän on lapsen kummi, suojelija
— hän ei kestä kuolemaa.*

*Vanha Mikko, mene rantaan,
laske käsi hänen hartioilleen
niinkuin painoit kämmenesi
lapsen sinertyvään otsaan.
Kättesi on luja, hyvä käsi.
Sano: huomenna on pyykkipäivä, Amalia.*

*Hän on yksinäinen vaimo,
lapsi, vihkikevääseensä herätetty.
Hän ei kestä elämää.
Adam nukkuu
hikistä syvää miehen unta,
korjuuajan unta —
odotettu, järven takaa tullut,
käsivarren mitan päähän jäänyt.*

*Kuhilaiden varjot,
lehmikarjan öinen liike
tuulen väreet virran suussa.
Naisen varjo vesirajaa,
pellon viertä, pihatietä.
Aamun valo punaa Murtovuorta.*

*Tarina jatkuu. Lyhyt, kyllin pitkä
herättämään toivon, sammuttamaan toivon.
Avarat pihat, onnettomuutta täydet,
poluilla sanat kuin vääntyneet naulat.
Tuvat tyhjenivät.*

*Matkasivat Adam, Amalia tietämättä tulevasta mitään,
askeleillaan mittasivat virstan itään,
ei rantaa seuraten
vaan vuoren viertä
maan tuoksuun, niittytielle.
Teiden risteykseen asettuivat.*

*Hitaasti siirtyi metsä.
Piha täyttyi askelista.
Kiiksi pärekatot huhtikuussa,
kesät aukenivat metsän tuoksuun.
Raskas pimeän ja tuiskulumen paino,
syvällä vesi,
kovat talven nyrkit.*

*Unessa viidet lapsenkasvot
katsoo veden, valon läpi.*

*Näkymätöntä perintöään kantoi Amalia.
Rakasta muistoansa kantoi:
vanha, luja käsi olkapäällä,
tuoksu veden johon katsoi,
josta katsoi syvälle itseään.*

*Niin rohkeaksi kasvoi Amalia
— elämää pakeni vain, ei kuolemaa.*

S. M.

Runon nimihenkilöllä Amalialla on esikuva sukuhistoriassamme. Amalia Kaaprontytär Korhonen oli Huttulan talon tyttäriä Sonkarilta, nykyistä Vesantoa. Hän syntyi vuonna 1847 ja vihittiin jo 16-vuotiaana Haapamäeltä, nykyistä Tervoa, kotoisin olleen Adam Purasen s. 1839, kanssa.

Adam tuli vävyksi Huttulaan, mutta pariskunta perusti ilmeisestikin heti nälkävuosien jälkeen jälkeen Tienhaaran tilan nykyisen Kerkonjoensuuun—Vesannon tien varteen, siis sisämaahan pois järven rannasta, mitä runossakin kuvataan.

Perheen lapset Kalle s. 1873, Evert s. 1876, Amanda s. 1879 ja Olga Maria s. 1884 ovat kaikki syntyneet Tienhaarassa. Amalia kuoli vuonna 1890. Evert muutti samana vuonna Kuopioon ja muut lapset pari vuotta myöhemmin isänsä kanssa takaisin Haapamäelle. Heidän myöhempiä vaihei-

taan ei ole selvitetty sukututkimusmielessä.

Olga Maria, myöhemmin Niittynen, esiintyi sukuseuramme perustavassa kokouksessa Vesannon Ukkolassa vuonna 1952. Hänen siellä lausumaansa runoa peräänkuulutettiin edellisessä Wanhon Tuomaan numerossa.

Purasten jälkeen Tienhaaraa asettui asumaan sukuseuramme puheenjohtajan Hannes Korhosen isoisä. Lisää Amalian sukutaustasta ja elämänvaiheista voit lukea Hannes Korhosen kirjoittamasta teoksesta "Tienhaaran tilan vaiheet".

Teos ilmestyy omakustanteena vielä tänä keväänä. Sitä on saatavissa kirjoittajalta ja sitä myydään myös sukukokouksessa Konnevedellä ensi kesänä. Teoksen myyntihintaa ei ole vielä vahvistettu.

Taaton näky

Vaaran laelta vanha taatto
Katsoo kotiseutuansa
Ajatus kuin surusaatto
Hiljaa kulkee kulkuansa.

Mikä painaa miehen mieltä
Mitä näkee silmä sen
Miks' ei murhe ilon tieltä
Käänny korven ihmisen

Näkee kuinka huokuu halla
Vieden viljan kalliit jyvät
Kuinka elon taakan alla
Toimet tyhjään tyrehtyvät

Osuu silmään sattumalta
Miten muurahaiset saa
Toiset päätä toiset alta
Yhtä kortta kuljettaa.

Aatos syttyi aivoissansa
Silmä taaton salamoit
Eikö myöskin korven kansa
Yhtä kortta kantaa voi.

Silmiin siintyi uudet kuvat
Muuttuneet nuo äskeisistä
Marjatarhat, uudet tuvat
Kertovat nyt ihmisistä.

Jotka eivät saaneet yksin
Mutta yhteisvoimin saivat
Hartioiltaan heitetyksi
Korven kirot — korven vaivat.

Vuosikymmenien takaa
Näky taaton totta on
Yhteistyö ja usko vakaa
Muutti korven kohtalon.

Toivo Korhonen 1982

Vanhalan Toivo eli Toivo Evald Korhonen, * 15.6.1899, † 16.1.1989, oli suvun kunniajäsen Vesannon Sonkarilta, vanhan Rautalammin Korhosten ensimmäisiltä asuinsijoilta.

(Runo on julkaistu aikaisemmin Vesannon osuuspankin 75-vuotispäivänä vuonna 1982.)

Isäntä Korhose kesänen laavantak'ilta viijen- kymmene vuen takkoo

On laavvantak'ilta jo joutunna talloo
Ku isäntä heinäniityltä palloo.
Ol' leevottu leepee — ja paestettu pulloo,
hyvän olon tuntu iha itestään tulloo.

Eukko on keeton keittännä makkee.
Ei liika suolase — ei liika sakkee.
Siinä on perunoo, hernettä, lihhoo.
Rasvaset kuplat vua pinnalle kihhoo.

Syötyvä saanallaateilla loikoo.
Löölyssä jääkät jäsenesä oikoo.
Tuntuu ku uuvvesta syntynnä oes.
Kaikki huolet ja harmit — ne on pyyhästy poes.

Puhtaatta uhhoo eukonnii pinta.
Nahkasa tääteine nuama ja rinta.
Iho puhtaalle haisoo ja puhtaalle kuultaa.
Se lisseep' vua häne hyvvee tuultaa.

Ei missää muuvalla varmaa oo
olo vappaampoo eikä haaskempoo.
Kesäaarinko — laavvantak — kylpyilta
sua velattii tuntumaa suatavilta.

Hurst'housussa saanasta asteloo.
Pihanurmiko nurkalta kasteloo.
Vesjryypyllä vajjaakse täättää.
Niin kaaniilta kaekki näättää.

Verj vettää jo perreen pyhättöö,
jossa eukko ja mukulat jo makkoo.
Tätä reekelintakasta elämöö
ei uavista — jollei oo akkoo.

Toivo Korhonen

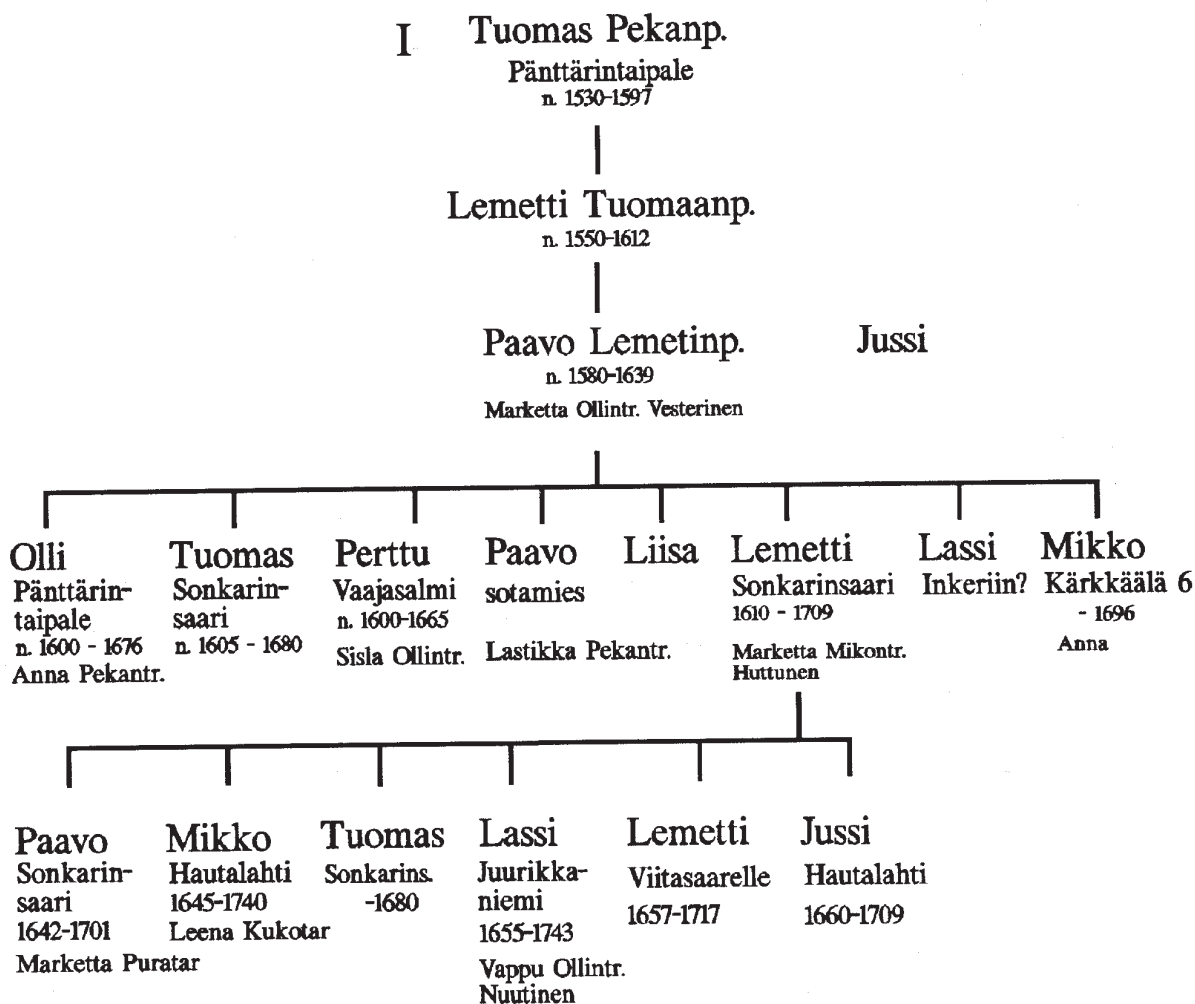
Kärkkäälän Korhosia

Hannu Korhonen

Sukumme on laaja. Juuristaan kiinnostuneita sukumme jäseniä on paljon. Monilla tahoilla on nytkin vireillä erilaisia sukuselvityksiä. Sukujohdottomme ulottuu ajassa niin kauas, että vanhimpien polvien selvittäminen yhä uudestaan merkitsee suurta työpanoksen, ajan ja rahan haaskausta. Monissa vanhemmissa sukuselvityksissä on lisäksi vanhimpien polvien osalta selviä virheitä, jotka paljastuvat vasta, kun verrataan eri lähteitä, seura-

taan useita sukupolvia tai verrataan toisiinsa kylän muissa taloissa asuneiden sukujen selvityksiä.

Uusissa tai jo meneillään olevissa selvityksissä ei mielestäni kannattaisi uhrata resursseja varhaispolvien selvittelyyn, ellei käytössä ole lähes rajattomasti rahaa tai ilmaiseksi työskentelevää hyvin kokenutta sukututkijaa. Yritämme jo seuraavaan Wanhan Tuomaan numeroon saada jonkinlaista tekstiäkin aivan vanhimmissa polvista.

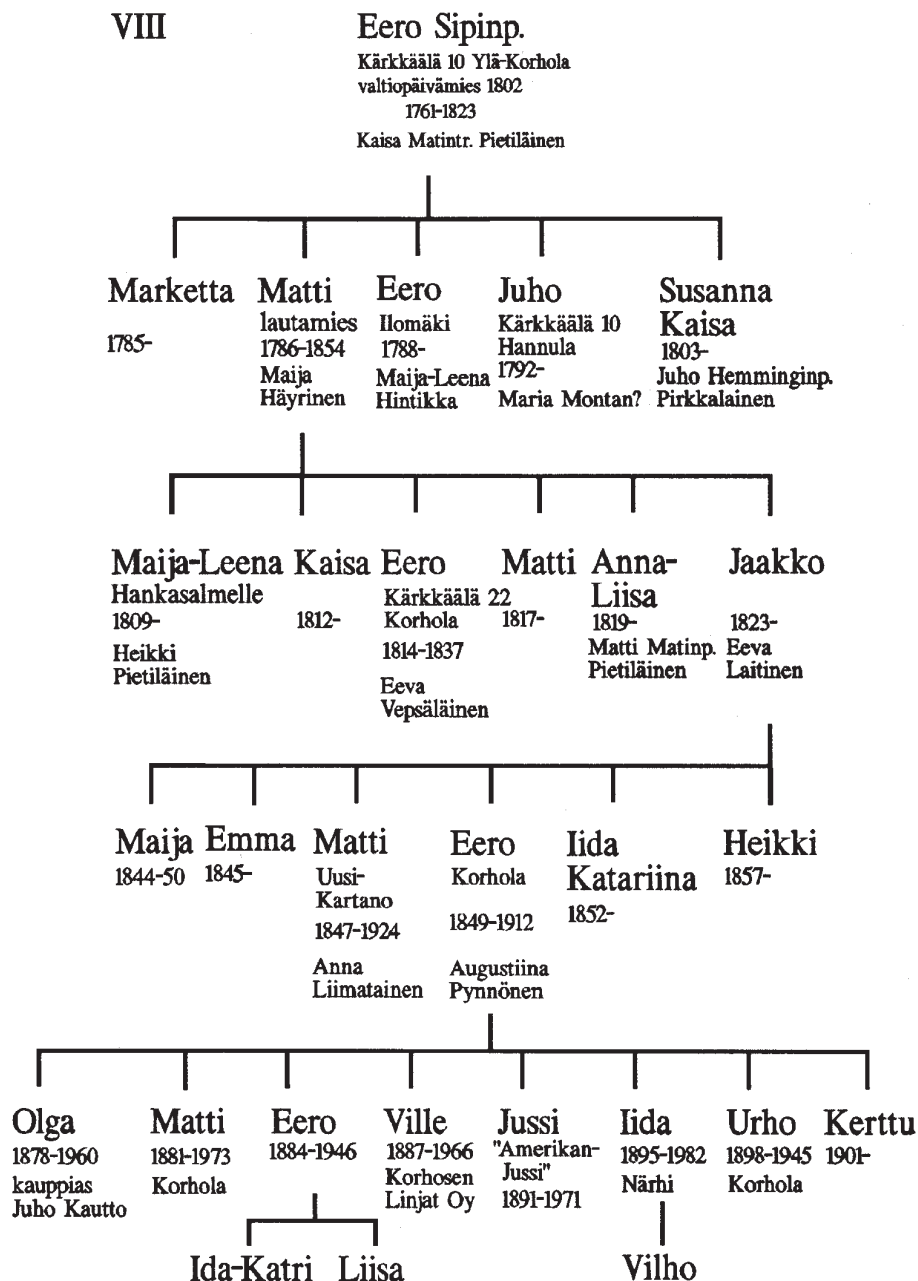
Kuva 1: vanhan Rautalammin Korhosten neljä ensimmäistä sukupolvea Ilkka Korhosen mukaan.

Avuksi olemassa olevien selvitysten arviointiin julkaisemme uudestaan kahden vuoden takaisessa Wanhassa Tuomaassa olleen neljän vanhimman polven sukupuun. Henkilöiden paremmaksi tunnistamiseksi olen lisännyt (likimääräisiä) vuosilukuja ja vaimojen nimet, jos ne vain ovat tiedossa. Pahin ongelma näissä polvissa on kahden Mikon sekoittuminen toisiinsa.

Sukumme vanhin tiedossa oleva esi-isä on Tuomas Pekanpoika Korhonen. Hän ilmestyy Rautalammille Kustaa Vaasan asutuspolitiikan myötä 1500-luvun puolessa välissä. Tuomaan pojanpojanpojista eli siis neljännessä polvesta suku haarautuu tämänhetkisen käsityksen mukaan ensimmäisen kerran.

Mikko Paavonpoika Korhonen (1600—1696) siirtyy Kärkkäälään ja on monien Hankasalmen ja Konneveden Korhosten esi-isä. Hänet mainitaan isäntänä Kärkkäälä 6:ssa, josta siis syntyi myöhemmin Korhola osataloineen.

Hänen veljenpoikansa Mikko Lemetinpoika Korhonen (1645—1740) taas oli isäntänä Hautalahden Korholassa (Nilakka 6). Nämä kaksi on joissakin selvityksissä sekoitettu toisiinsa täydellisesti. Parhaiten sukulaismiehet saa pidetyksi erillään asuinpaikan lisäksi kuolinajoilla ja vaimojen nimillä. Vanhoja selvityksiä on siis aihetta lukea kriittisesti. Sukuseuran puolesta yritämme vähitellen julkaista vanhoista polvista tarkistetun laitoksen.

Kuva 2: valtiopäivämies Eero Korhosen jälkeläisiä Konnevedellä ja Hankasalmella

Omista sukujuuristaan kiinnostuneen kannattaisikin kohdistaa selvityksensä nuorimpiin polvin. Kovin monta sukupolvea ei ole tarvis mennä taaksepäin, sillä jo 1800-luvun puolivälin tienoilla syntyneisiin esivanhempiin pääsee kiinni olemassa olevien selvitysten pohjalta, minkä tämänkertainen esimerkkimme hyvin osoittaa.

Edellisessä Wanhan Tuomaan numerossa esitin Mikko Paavonpojan jälkeläisiä kahdeksanteen polveen lähinnä Kärkkäälän Korholassa pysyneen sukuhaaran osalta. Kahdeksannessa polvessa on muiden muassa Eero Sipinpoika Korhonen (1761—1823), Norrköpingin valtiopäivämies eli silloinen kansanedustaja vuodelta 1802. Valinta osoittautui onnistuneeksi, vaikka en osannut sitä silloin kuvitella. Päinvastoin vähän vierastin kuuluisan erikoistapauksen poimimista esiin muuten vakaasta talonpoikaissuvusta.

Sain Hankasalmenta yhteistyökumppaniksi Kaisa Siikin, joka miehensä kanssa asuu Uusikartanon (Ylä-Korholan) tilaa, joka on Kärkkäälän Korholan osataloja. Kaisan mies on suoraan Kärkkäälän Korhosia naiskantaa ja Kaisa itse on Korhosia Konneveden puolelta. Kiinnipääsy Uusikartanon Korhosiin osoittautui yllättävän helpoksi valmiiden selvitysten avulla.

Kaisalta saamassani sukutilakunniakirjaa var-ten tehdyssä isäntäluettelossa mainituista henkilöistä kuusi sukupolvea löytyi suoraan valmiista selvityksistä. Tämä antoi aiheen selvittää tarkemmin

Eero Sipinpojan jälkeläisiä. Oheiseen kaavioon olen valinnut sellaisen linjan, joka johtaa tässä numerossa vanhoja muistelleisiin Korhosiin.

Yhdestoista sukupolvi eli 1800-luvun puolivälin molemmin puolin syhtyneet löytyi vielä Juhani Korhosen keräämästä aineistosta. Myöhemmät tiedot ovat Kaisalta saatuja. Muistelijat Ida-Katri ja Liisa Korhonen ovat kolmattatoista sukupolvea Tuomaasta lukien. Samoin eräs heidän kohdehenkilöstään, Vilho Närhi, on äidin puolelta Korhosia, myös kolmattatoista sukupolvea.

Sukujuuristaan kiinnostuneen ensimmäinen työ olisikin perhekortin täyttäminen omasta perheestä, vanhempien perheestä ja isovanhempien perheestä. Jos perunkirjoista tai muista vastaavista selvityksistä käy ilmi vielä vanhempia polvia, niin hyvä on.

Seurakunnat ja jotkut yritykset tai yksityishenkilötkin tekevät maksua vastaan sukuselvityksiä. Meidän suvusta ei ensi alkuun kannata pyytää maksullista selvitystä kuin 1800-luvun puolessa välissä syntyneisiin, kuten edellä yritin perustella. Useimmiten jo tällöin löytyy esi-isä, joka on mukana olemassa olevassa aineistossa.

Hyvä sukulainen, kun teetät sukuselvityksiä, niin lähetä kopio sukuseuralle. Tämä auttaa meitä yhdessä eteenpäin. Kaikkien ei tarvitse maksaa yhä uudestaan samojen asioiden selvittämisestä. Samalla vahvistat sukutietoisuutta sekä itsessäsi että niissäkin sukulaisissa, joita et vielä edes tunne.

Ajankohtaista seuratoimintaa

Ritva Tikkanen

Vuonna 1994 seurassamme oli 87 ainaisjäsentä. Vuosijäseniä oli 269, mutta heistä maksoi jäsenmaksunsa vain 104. Vuoden aikana saimme 51 uutta jäsentä. Heistä suurin osa eli 43 henkeä tuli Konneveden juhlatuomikunnan jäsenten myötävaikutuksella juhlatuomikunnan kartoittaessa Hankasalmen, Hannulan, Ristimäen ja Säkinmäen alueen Korhoset. **Tervetuloa sukuseuraan Te kaikki uudet sukulaiset.** Tässäpä on esimerkkiä

meille kaikille jäsenhankinnasta omilta asuinseudiltamme.

Sukuseuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla nimensä ja osoitteensa jollekin sukuneuvoston jäsenelle tai jäsenluettelon pitäjälle osoitteella:

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry

Ritva Tikkanen

Asematie 14

71800 Siilinjärvi

Puhelin 971-4621217.

Sukuseuran jäsenten yhteinen esi-isä on 1500-luvulla elänyt Tuomas Pekanpoika Korhonen. Sukuseuraan otetaan kaikki hänen jälkeläisensä ja jälkeläisten perheenjäsenet sekä mies- että naiskanta. Sukuseuran jäseniksi pääsevät kaikki sukuseuran toiminta-alueen Korhosista polveutuvat, sillä läheskään kaikkia Tuomaan jälkeläisiä ei ole vielä selvitetty eikä pitkään aikaan vielä jakseta selvittääkään.

Sukuseuran hallituksena toimii sukuneuvosto. Siihen ovat kuuluvana kolmivuotiskautena kuuluneet Ritva Tikkanen Siilinjärveltä, Aarne Korhonen Rautalammita, Erkki Korhonen Viitasaarelta, Hannes Korhonen (puheenjohtaja) Vesannolta

puhelin 971-542193, Hannu Korhonen Orimattilasta, Ilkka Korhonen Helsingistä ja Markus Korhonen (sihteeri) Vesannolta.

Varajäseninä ovat olleet Aino Korhonen Espoosta, Pauliina Korhonen Tervosta, Eeva Häkkinen Laukaasta, Mauno Korhonen Vesannolta, Aili Manninen Konnevedeltä, Armas Korhonen Laukaasta ja Pekka Korhonen Jyväskylästä.

Miettikää jo uusia aktiivisia sukuneuvoston jäseniä valmiiksi sukukokoukseen.

Edellä mainittuja jäsenyysasioita lukuunottamatta sukuseuralle tuleva posti voidaan lähettää sukuneuvoston puheenjohtajalle osoitteella:

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry
Hannes Korhonen
Tienhaara
72330 Tiitilänkylä.

Pieni lisäys Korhosten sukulaisuudesta

Hannu Korhonen

Korhosilla on muitakin seuroja Suomessa kuin tämä meidän rekisteröity yhdistyksemme "Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry". Jopa sellainenkin, johon otetaan mukaan kaikki, joiden nimi on Korhonen. Sen toiminta ei ole mitenkään yhteydessä Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran kanssa, vaikka se "sattumalta" pitääkin oman kokouksensa Hankasalmella ensi kesänä. Toimintapohjakin sillä on erilainen, sillä sen jäseniä yhdistää pelkkä nimi, meitä sen sijaan asiakirjoin osoitettavissa oleva verisukulaisuus.

Sukunimemme on nimittäin niin vanha, että silloin kun kirjalliset lähteet Suomen sisämaan asukkaista alkavat 1500-luvun puolesta välistä erämaille asumaan asettuneiden talonpoikien lueteloina tai Savon vanhimpina tuomiokirjoina, niin Korhosia on jo joka pitäjässä. Kukaan ei pysty osoittamaan näiden vanhimpien Korhosten keskinäistä sukulaisuutta, jos sitä edes on olemassa.

Esimerkiksi Savon tuomiokirjoissa 1560-luvulla Korhosia on lautamiehinä joka pitäjässä: Tavalsalmella (eli Kuopiossa), Pellosniemellä (Pieksä-

mäki ym. Suur-Savon länsiosat), Visulahdessa (eli Mikkelissä), Juvalla ja Rantasalmella. Näistä jokaisesta olisi ehtinyt nykyaikaan mennessä kasvaa yhtä suuri suku kuin meistä Vanhan Rautalammin Korhosista, jos olisivat yhtä hedelmällisiä olleet.

Pellosniemellä mainitaan lautamiehenä vuosina 1563 ja 1564 Pekka Paavonpoika Korhonen, joka nimensä perusteella sopisi meidän Tuomaamme isäksi. Millään kirjoilla ei voi tätä eikä siten meidän ja Pieksämäen tai Kuopion Korhosten sukulaisuutta perustella. Monet sukuseurat laskevat polveutumisen jostakin 1700-luvulla eläneestä esi-isästä.

Siitäkin versoa useinkin jo suuri suku. Me laskeamme sukujuuremme vielä 100–200 vuotta taaksepäin. Silloin joukko on jo niin suuri, että en kannata kaikkien samannimisten haalimista yhteisen lipun alle. Olkaamme Vanhan Rautalammin Korhosia ja antakaamme muiden Korhosten rakentaa omat sukujuurensa. Yhteinen nimi ei sukulaisuutta tee.

Vanhalan Toivon viisauksia

Kuntokäyrä korkealle
lahnan rasvaisen avulla.
Mahahaavat arven alle
leppälastujen savulla.

* * * * *

Kyllä kiittee suap Luojoosa siitäkii,
kun on syntynnä Sonkari kinkerii.

Ei missää muualla varmaa oo
olo vappaampoo eikä haaskempoo.
Sillon tällön kun mehtesä myö,
metän uunen kasvaissa siästösä syö.
Pelto kasvaa viljoo ja peruva,
lehmät kilivassa koettavat heruva.
Järvi antaa kalloo, kun kalastelloo,
mehtä kettuva, töörtä ja oravoo.

Kansallisen kulttuurin juhlavuoden mitali Hannes Korhoselle

Pohjois-Savon liiton nimeämä maakunnallinen juhlavuoden toimikunta myönsi Suomen Kotiseutuliiton 100-vuotisjuhlavuoden mitalin maanviljelijä Hannes Korhoselle. Mitali luovutettiin Savon XIII kulttuuripäivien pääjuhlassa Kiuruvedellä 17.7. 1994. Mitalin on suunnitellut professori Aimo Tukiainen.

Toimikunta perusteli päätöstään sukuneuvostomme puheenjohtajan sukututkimus- ja paikallis-

historia-ansioilla, erityisesti hänen pitkäaikaisella kotiseututyöllään. Päätöksessään toimikunta kuvaili Hanneksemme työtä ja toimintatapaa niin, että sitä "leimaavat positiivinen elämänasenne, yhteistyökykyisyys, monipuolisuus, pyyteettömyys ja sinnikkyys".

Pohjois-Savoon jaettiin tilaisuudessa vain kaksi muuta juhlamitalia.

Onnittelemme palkittua lämpimästi!